С Т А Н О В И Щ Е

на дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **„доктор**”

Автор на дисертационния труд: **Надежда Петрова Славчева**

Тема на дисертационния труд: „АДМИНИСТРАТИВНОПРАВЕН РЕЖИМ НА ТРАНСГРАНИЧНАТА ЗДРАВНА ПОМОЩ”

Член на научното жури: проф. д. н. Мария Нейкова, БСУ

Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем

Становището е изготвено на основание на решение на Научно жури, определено със Заповед № РД-09-155/27.12.2019г. на Директора на Института за държавата и правото при БАН.

Темата на дисертацията на Надежда Славчева „Административноправен режим на трансграничната здравна помощ“ е изключително актуална поради това, че нормативните актове, регулиращи обществените отношения, свързани с процеса на достъп до трансгранично здравно обслужване на ниво Европейски съюз и на национално равнище са неизследвани задълбочено в българската правна литература, както и приложимите административноправни изисквания, въведени с тях.

Актуалността на разработката се определя и от законодателните промени през 2019г., извършени в тази материя, които създават проблеми пред правоприлагането.

Механизмът за достъп до лечение в чужбина е чувствителна тема за всички участници в този процес – институции, лечебни заведения, медицински специалисти и пациенти. Поради тази причина има необходимост от изготвяне на научни разработки, които да спомогнат за изясняване и критика на приети законодателни решения и повдигане на научни дискусии по темата.

I. Степен на проникване в проблема и оценка за състоянието на решаването му към настоящия момент

Докторантът е навлязъл в научния проблем до степен позволяваща му да проведе необходимите научни изследвания и на тази основа да получи редица значими и полезни научни и практически резултати.

II. Относно избраната методика на изследванията

Възприетият структурен план и подбраните методи и методология за провеждане на научното изследване са избрани удачно, съответстват на тематично изведения проблем и осигуряват постигането на поставената цел. Използваните литературни източници и натрупаният личен опит са позволили на докторанта да усвои необходимите специфични знания по темата, да проведе задълбочено изследване на предмета и обекта на дисертационния труд и да докаже работната хипотеза, с което постига поставената цел на дисертационния труд.

III. Кратка характеристика на естеството и достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд

Дисертационният труд, представен от Надежда Славчева, върху който са изградени

научните и приложни приноси на докторанта е под формата на цялостно завършено, самостоятелно научно изследване по темата, в размер на 236 страници, което му е позволило да направи полезни съждения и приноси, изводи и препоръки, както и да изведе и да предложи промени, относими към повишаване на ефективността на административния орган, осигуряващ на здравноосигурените лица достъп до трансгранично здравно обслужване в държава-членка на ЕС и ЕИП.

Докторантът правилно е отчел спецификата на обекта и на предмета на изследване в контекста на научния проблем и удачно е подбрал и приложил подходяща методология за провеждане на изследването по темата. Предметът е разработен прецизно, като се изследвани в исторически и сравнителноправен аспект въпросите, свързани с изграждането на устойчива нормативна уредба, регулираща процесът на достъп до лечение и съответно правилата за възстановяване на разхода по провеждането му. Проведено е научно изследване и е направен сравнителен анализ на нормативната уредба на ниво ЕС и България, касаеща административноправния режим на трансграничната здравна помощ.

Дисертационният труд на докторанта Надежда Петрова Славчева е разработен съгласно изискванията на ЗРАСРБ. Структурата на съдържанието е изградена в логическа последователност от увод, четири глави с изводи във всяка от тях, както и обобщени изводи по дисертацията.

Изследването завършва с обобщение на научните и приложни приноси на докторанта, със списък на използваната и цитирана литература.

IV. Основни научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Научните и приложните приноси в дисертационния труд отразяват постиженията на докторанта и са важен атестат за неговите научни интереси.

- Като съществен принос може да се отчете изясняването на терминологичния апарат, закрепен в Правилата за координация на системите за социална сигурност и Директивата за упражняване правата на пациентите. Интересен е сравнителният анализ между понятията „доставчик на здравно обслужване“ и „изпълнител на медицинска помощ“.

- Новост е разгледаното „право на трансгранично здравно обслужване“ като единство между две основни права, а именно правото на свободно движение и правото на здравеопазване на лицата.

- Реферираната практика на Съда на ЕС е подробно разгледана и сериозна по обем.

- Направеният сравнителноправен анализ на двата правни механизъма за достъп на здравноосигурените лица до трансгранично здравно обслужване – този на Правилата за координация на системите за социална сигурност и Директива 2011/24/ЕС е с изключителна

практическа насоченост и допринася към постиженията на представения дисертационен труд.

• Направен е опит за дефиниране и поясняване на понятието „експериментален метод на лечение“ в контекста на лечението на лица под 18г.

• Глава трета, озаглавена „Финансовоправен режим на трансграничната здравна помощ“ разглежда въпросите на административноправния режим при възстановяването на разходи за лечение – една изключително сензитивна тема и въпрос неизследван до момента.

• Глава четвърта за първи път в българската литература разглежда Национална здравноосигурителна каса и с нейните функции на национална точка за контакт за целите на трансграничното здравно обслужване.

• Направени са предложения за усъвършенстване на законодателството.

Приемам и подкрепям авторските научни и приложни приноси на докторанта.

V. Оценка на авторското участие в получаването на приносите

Заявеното авторство от докторанта за извършеното изследване в дисертационния труд, представените по темата публикации, научните и приложни приноси са обосновани, важни и актуални. Специфичният авторски стил и личният принос на докторанта за получените резултати в дисертационния труд са основание да се направи извод, че изброените по-горе научни приноси са изцяло негово лично дело.

VI. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите по темата позволяват да се получи по-пълна представа за дисертационния труд, осигуряват необходимата публичност на научните и приложни приноси, както и на авторските постижения.

VII. Използване на получените в дисертационния труд резултати и препоръки за бъдещото им внедряване

Приложимостта и ползата от получените в дисертационния труд резултати е видна. Те могат да са полезни и да представляват интерес както за юристи, заети пряко с оспорване на постановени откази от страна на компетентната осигурителна институция за достъп или финансиране на лечение в чужбина, така и на служителите в администрацията на осигурителния орган, ангажирани пряко в дейността по предоставяне на информация за възможностите на достъп до лечение в друга държава, както и на нарочните комисии, разглеждащи преписките по молби на пациенти. За административните съдилища също би имало полза при изготвяне на мотивите на постановяваните от тях актове.

VIII. Относно автореферата към дисертационния труд

Авторефератът на дисертационния труд е разработен в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. В него са изложени основните идеи и синтезираните изводи по дисертацията и вярно отразява постигнатите от докторанта резултати.

IX. Критични бележки

В процеса на анализа и оценката на представения дисертационен труд бяха забелязани терминологични неточности. Поради това, че отправените бележки имат препоръчителен характер, не оказват влияние върху оценката за постиженията на докторанта.

X. Заключение

Цялостната оценка на научния труд позволява да се направи извод, че той притежава всички необходими качества и отговаря на изискванията за завършена дисертация за присъждане на образователната и научна степен "доктор". Представената дисертация е актуално и самостоятелно научно изследване, в което са постигнати важни резултати, представляващи научен и практически интерес. Докторантът **Надежда Петрова Славчева** е показала качества на изграден изследовател, който е постигнал експертно ниво в конкретната тематика и е направил важни научни и приложни приноси.

Така изброените качества на представения дисертационен труд, ведно с неговите научни и приложни приноси, са основание да го оценя положително и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за даване на образователната и научна степен „доктор" на Надежда Петрова Славчева.

Член на научно жури:

Проф. Мария Нейкова